

EGeS-i TALLINNA OSAKONNA LAUALEHT

PÕLVNEMISLUGU

Nr.20

oktoober
2000.a.

Sugu ei lahku soosta, võsu ei veere kannusta. (Väike-Maarja)

Ees on aasta tähtsaim püha – jõulud, ning veel müstiline aastavahetus. Müstiline sellepärast, et vaidlus teemal, millal algab (algas) uus sajand, ei ole lõppenud kummagi poole veenva võiduga.

Meie, PL tegijad, aga jätkame oma tööd uutes tingimustes. Uutes seepärast, et prof. Aadu Musta raamatu "Eestlaste perekonnaloos allikad" ilmumise järel muutub mõningal määral meie lehe suunitlus. Mainitud raamat, mida võib ka nimetada genealoogia õpikuks, selgitab põhjalikult meile uurimistöös vajalikke allikaid – materjale. Seetõttu langeb ära vajadus lehe veergudel selliseid õpetusi jagada. Püüame aga edaspidi tutvustada raskusi uurimisteel ning õpetada nippe, kuidas lihtsamini tulemusteni jõuda, kuidas töid vormistada.

Kõik kasutuselolnud rubriigid jäävad kasutusse, suurenema peaks otsimiskulutuste osakaal.

Tore oleks, kui igas PL numbris oleks vähemalt ¼ sisust pühendatud mingile kindlale temaatikale. Nii on meil olnud sugupuid ja tabeleid tutvustav number, tutvustatud peremärke ja asundustalusid. 20ndas nr-s on rohkem juttu suguvõsakokkutulekutest: üks üldtutvustav ja 4 konkreetset kokkutulekut tutvustavat artiklit. Kavas on edaspidi pühendada osa lehest vanaaegsetele hädadele ja arstimisvõtetele, suguvõsade vappidele (heraldikale), päritavatele iseloomuomadustele ning võimetele jne. Selleks aga ootame teie abistavat kätt – kallid seltsikaaslased.

Peagi lõppeval seltsi juubeliaastal on toimunud seltsi elus suuri muudatusi. Seltsile ja Tallinna osakonnale on valitud uued juhatused. Uus on ka Tallinna osakonna kooskäimise koht – Ajalooinstituudi saal Rüütli tänaval. Alustatud on tihedamate sidemete loomisega ajalookallakuga seltside vahel. Ilmselt uude aastasse jääb raamatukogu ning mikrofilmide hoidmise küsimuse lahendamine.

Ants Roomets

17. novembri õhtupoolikul kogunes Kuressaare Rahvakooli tosin genealoogiahuvilist inimest. Algne idee oli luua selleteemaline õppegrupp, aga arutelu käigus jõuti järeldusele, et EGeS Saaremaa osakonna loomine on õigem. Selle otsuse poolt hääletas valdav enamus kohalviibijatest. Seltsi osakonna loomise eestvedajaks valiti rahvakooli juht pr. Heldi Lember, teda nõustab kohapeal seltsi kauaaegne liige Arvi Truu. Soovime uuele osakonnale tuult tiibadesse!

Kalle Kesküla

LÜHIDALT JÕULUDEST, JÕULUEELSEST JA JÕULUDE JÄRGSEST AJAST

Jõulud Jõulud on suurimad pühad aastaringis. Jõulud algasid toomapäeval ja kestsid kolmekuningapäeva (6.jaanuar) või nuudipäevani (7. Jaanuar).

Toomapäeval – 21. Detsember – alustati jõulutoitude ja –õlle valmistamist ning koristati kogu maja. Pühkmetest valmistati Tahma-Toomas, kes viidi naabrite ukse taha. Pidi hoolas olema, et see sinu ukse taha ei satuks, sest kelle ukse taha mehike päeva loojangul jäi, ei saanud uskumuse kohaselt kogu järgmise aasta tolmust ja mustusest oma kodus lahti.

Jõuluõhtul – 24.detsember -, kui saunas käidud ja jõulutoidud (sealiha, verivorstid, kapsad ja õlu) laual, toodi jõulud (jõuluõled) tuppale. Õled jäid tuppale kuni pühade lõpuni, nende peal oli hea mängida, lugusid pajatada ja isegi magada. Ööseks jäeti toitu lauale, et ka esivanemate hinged saaksid suurtest pühadest osa. Jõululeib e. jõuluorikas seisis kogu pühade aja laual.

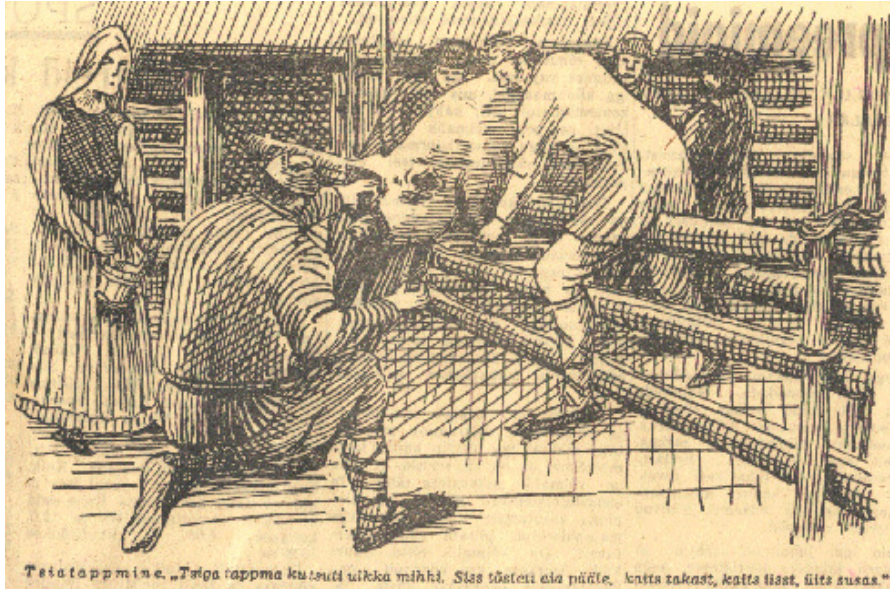
Jõuluõhtu oli kõige pühama õhtu. Usuti, et siis on liikvel nii head, kui kurjad vaimud, ning viimaste eest kaitseks tehti akende ja uste kohale maagilisi tõrjemärke. Neist liikvel olevatest vaimudest loodeti abi ka ennustamisel.

25. - 28. detsembrini – käidi kirikus, sageli sõideti kaugematele sugulastele külla.

Jõulupühad jätkusid vana-aasta-õhtul – 31. detsember. Aastavahetuse kombestik on sageli sarnane jõulukombestikule – süüakse samu toite, ennustatakse tulevikku. Kogu jõuluaja võisid kodusid külastada jõulusandid (loomaks või linnuks maskeeritud noor mees), kelle tulek perre tõi õnne, ning kellele jagati andeid (õunu, vorsti, pähkleid jm.).

Uue aasta esimesel päeval – 1. Jaanuar – ehk näärpäeval usuti, et kõik, mis sel päeval juhtub, mõjutab kogu järgnevat aastat. Kõige parem, kui sulle juhtus esimesena vastu tulema noor mees, see tähendas õnne. Seepärast ei olnud naistel üldse soovitatav sel päeval kodust välja minna.

Kolmekuningapäev – 6. Jaanuar -, mõnel pool nuudipäev – 7. Jaanuar -, lõpetas jõulupühad. Noored poisid tegid õlgedest nuudud ja käisid perest perre, tõmbasid õlleankrutel punnid eest ja löid nuutidega jõulud toast välja.

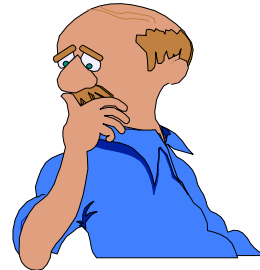
Tsiatappmine. „Tsiaga tappma kutsuti ulkka mihhi. Siss tõsteti aia pääle, kaits takast, kaits iisst, üits susas.”

TALLINNA OSAKONNAL UUS TOIMKOND

14. oktoobril EGeS-I Tallinna osakonna sügis-talvise hooaja esimesel kokkusaamisel Rütli tn Ajaloo Instituudi saalis valiti Tallinna osakonna uus toimkond. Siinkohal uue toimkonna liikmed ja nende kontakt-telefonid. Soovime neile palju jõudu ja energiat!

Peeter Kippasto	telefon	tööl 6 251 369
Väino Mäe	telefon	tööl 6 446 686, kodus 6 212 912
Jüri Pill	telefon	kodus 6 576 695
Signe Tael	telefon	kodus 6 480 248
Hannes Tökke	telefon	tööl 6 556 662 kodus 6074 184

Mikrofilmide hoidja	Helju Linder-	telefon	kodus 6 015 366
Raamatukogu	Viivi Liventaal –	telefon	kodus 6215 209

TALLINNA OSAKONNAGA LIITUNUD UUSI LIIKMEID:

1. ÜLLA MANG, 1956	Tallinn	ulla.mang@ra.ee	AMBLA URVASTE SAARDE KÕPU RÕUGE VASTSELIINA	JOHANSON, NORMAN, NIIDO MANG, LAPP JOHANSON, LAKSBERG JOHANSON, LAKSBERG MEEMA, EICHE EICHE
2. AUGUST MEEMA, 1928	Tallinn		VÖNNU	KOLLOM, MOLLOK
3. URVE MADAR, 1942	Tallinn	umadar@er.ttu.ee	VIRUMAA	OLDE, LAURI
4. JAN NOORMÄGI, 1953	Harjuma	jan53@delfi.ee	TARTUMAA KULLAMAA	JUNGBERG/NOORMÄGI BAUMANN, KRUSPAN, KIRPMANN, REHS?
5. ILMAR-HEINRICH JÕESOO, 1934	Läänemaa		KUUSALU SIMUNA TÕSTAMAA VILJANDI	MOOSER SENKEL, PEBOSTOV MASSO VEIDENBAUM
6. SVEA SALUMÄE, 1941	Tallinn		KUUSALU SIMUNA VILJANDI	MOOSER, SAABERG SENKEL, PEBOSTOV VEIDENBAUM
7. BIRGIT SALUMÄE, 1966	Tallinn		PÜHA KIHELKONNA KIRBLA	HÖBENIK HÖBENIK LAUR
8. NAIMA KALLASMAA, 1935	Haapsalu			

9. MILVI KOLK, 1942	Harjumaa	KUUSALU	TIISMUS, LIIBEK
		HALJALA	VALK
10. AIRE NILB, 1968	Haapsalu aire.nilb@customs.ee	KARUSE	PÄRNPUU, MARTENS, NILB
		HANILA	PÄRNPUU, MARTENS
		LIHULA	NILB, PÄRNPUU
11. EVE PAJU-TÕEVÄLI, 1936	Tallinn	KODAVERE	LAURI, TIKK
		PILISTVERE	PIHEL GAS, PAJU
		PÕLTSAMAA	KÜNNAPUU, JANNU
		KOLGA_JAANI	MAGNUS (MENGUS)
		VILJANDI-PAULUSE	PIISKAR
12. ENE RANNAVEER, 1959	Tallinn ene.rannaveer@mail.ee	VILJANDI	KÖHNBERG
13. ANDRUS RAUN, 1972	Tallinn info@sperko.ee	ANSEKÜLA	TÖRS, HANDSON, KULDSAAR
14. ENDRIK RAUN, 1965	Tallinn sperko@online.ee	KIHELKONNA	RAUN, SEPP
15. AIME RÜÜTELMAA, 1948	Tallinn linnamuuseum@solo.ee	MÄRJAMAA	LAASNER, OLDEKOP
16. BRUNO TOMBERG, 1925	Tallinn	LAIUSE, AUDRU TOMBERG	

VAARISA PAJATAB

II

Linda Getreu

Kas teil ehk linna asja oleks minna, mina annaks teile kirja, Jaama mõisas on minul vend valitsejaks, tema käest on mul raha saada, se annab teile raha ära. Mina ütlesin, meil on kolm wasikad, need wiime linna. Walitseja kirjutab kirja, pakkus napsi, mida ma ei võtnud, ka pabiroosi ei võtnud. Läksin 16 tetsembril wasikatega linna, need olid kodu ära kaubeldud, andsin wasikad lihunikule ära, võtsin 20 rbl raha ja läksin Jaama mõisa odra raha saama. Post andis 300 rbl raha. Nüüd oli aega oma asjade ajamiseks.

Teadsin, "Eestipostimehes" seisis, Alatskiwil on metsawahtisi tarwis. Kaarti pääl on Alatskiwi mõisa Peipsi järwe ligidal, muud ma ei teadnud Alatskiwilt midagi. Ja kalad tuakse Peipsist linna. Ma lähän kalaturgu ehk on mõni kalamees säält kandist kala turul, kes seda asja on kuulnud wõi teab. Mõeldud ja

tehtud. KÜsin kalaturul ühe käest: Kas tead Alatskiwi mõisad? Ei tea. Teise käest, ei tea. Kolmanda käest, jälle ei tea. Mulle ütleb üks seljatagast, Mis sul Alatskiwile asja on? Mina ütlen: Postimehes on 3 korda kuulutus, et seal metsawahtisi tarwis, kas teie ehk teate seda asja, olge lahed, rääkige õigust, kas on seal kohta saada, ja kas nad toidawad perekonna ära? Mees oli pealt näha korralik inimene ja ka kõnes kindla tõsise sõnaga, ütles: metsawahi kohad on ära antud, aga senna on heinawahti tarwis. Kas se koht toidab inimest ära? Toidab ikka, aga senna tahetakse meest, kes häste ja ilusasti kirjutada mõistab ja kaardid tunneb, kui seda oskad, siis wõid tulla. Koht oli heile weel andmata. Ma tänan teid selle jutu eest, loodan, et kirjutamisega ja kaartidega läbi saan. Nüüd sõidan kodu ja tulewa nädala lähän waatama, palun teatage seda, et üks wõõras taga Tartust lubas tulla. Sõidan õhtul kel 8 kodu. Wiin 320 rbl. peremehel hea meel jooma teed ja sööme õhtud ühes peremehega. Reede 17 tetsembril olin siis jälle kodu. Läksin kõstrile, võtsin seält teenistuse tunnistuse Saksa keeles kõige parema truuduse ja wahwuse kiitusega. Kirepi koolmeistri käest nelja aasta teenistuse tunnistuse, kiituse, ilma mingisuguse weata, eesti keelse. Lauba 18 Tetsembril läksin 18 wersta Otepä wallwalitsuse käest tunnistust wõtma. Pühapäew 19 tetsembril olin jälle kodu, ja walmistasin Alatskiwi reisile. Peremehe käest palusin tunnistuse, mida tema kolme aasta-

17 60 aastat täis
Uuskalend 2. Mai 1932. Wana Kalender 19 apr. 1872.

Alatskiwile tulek.

19 aprillil 1872 a. õhtu seitseme Rõngu kirikus mõistati kolme hobusega wälja Alatskiwi mõisa heinawahti koha peale, mis oma täius hobustega ole minul palgatud, efinene minu õija Hans Kuitari hobuse oli, ja wõori mees minu naise weber Andrei. Teine üks kandelimees kalle käwt ma ka wanari-offin mille eest ühes kraami toomisega 30 rbl. hankin. Kolmas hobuse oli mõnu peremehe poolt ilma hinnata antud, minu era linna linna tuua 15 punita et wõi linna müün siis pois hobusega Rõngu tagasi läheb. Homminen 20 aprillil jõudsin linna. Mina jäi minu naine Ann ja wiie kuine tüdruk Mari. (Rõngu jõudsin) Linna müüsin 55 rubla kaal, pois läks toorwõid tärni wiis kodu. Meie ühes wõorimeestega läksime hommiku kel 10 Tartust wälja Peterburi teel Alatskiwile minema. Seal oli jõe ja ilus tee tee. Õhtuks jõime Kõrsale. Palusime alandlikult kortsiwehella põnnajana ruumi, mida waga wifalt palwete pääle lubati.

se tööperemehe ausa ameti pidamise üle andis. Ma ei julgenud ühelegi ütelda et ma nii kaugele Peipsi äärde Alatskiwilw lähän, wait ma ütlesin "Kärewerw" 25 wersta Tartust. Esmaspäewal 20 Tetsembril tuli lihunik ostis meil 2 wasikat keda mina jälle Tartu wiima läksin ja ühel hoobil "Kärewere" aset otsima. (Teiste teada põllukohta wõtma). Naene ka ei teadnud, et Alatskiwilw lähän. 21 tetsemb. olin linnas. Sääl läks natuke aega, ja hakkasin kaarti järgi Jaama mõisa kõrtist mööda Luunja poole maateed minema, tee oli hea ja ilm wagane. Minu ees sõitis mees oma naesega, mis mulle soowitawaks seltsiliseks oli kuni Kawastu mõisani. Mina käänsin Alöatskiwi poole ja sõitsin pimesi tundmata teed kuni Wiira kõrtsini. Sääl oli hobusid ja rahwast, siis sõitsin kõrtsist mööda, lootes ehk mõni talu juhtub tee ligi olema, ja oli ka. Sõitsin sisse, palusin öömaja, lubati hobune lagunu rehealla ja ennast rehte linaluie peale. Palusin heinu osta 20 kopika eest, anti õige rohkest, millest märgata wõis, et heinu rohkest oli elik peremees jälle helde inimene, kes wõörast ei nõõri.

Ma ei tea kaua magasin, ärkasin panin hobuse ree ette ja edasi sõitma hommiku ehk ida poole, igawat wõörast teed, pime ööse tegi sõidu weel igawamaks, mis ees on. Oli talusid teel kül wiimaks tuli ometi Koosa kõrts. Mõlemad kõrtsid Wiira ja Koosa on õnnetumad et neil ei ole kõrget kiriku torni juhatajaks et siin kõrts sul röömustajaks asub. Selleks kirikutel ju tornid tehtudki. Koosal leidsin et Alatskiwilw täis 10 wersta on. See oli juba hea.

Nüüd sõitsin enne walget Alatskiwi "Kassi" kõrtsi.

Ta oli tühi ja pime. Wiimaks ilmus üks, kellega tahtsin juttu teha, kus metsa härra elab, tema ei tea. Nenda sama teine sala koi ka, ei ütle midagi. Kolmas teadis üteldaet metsasaks elab seal karjalaudade pool kus kubjas, ühest uksest käivad sisse, kubjas paremat kätt, metsasaks pahemat. Se oli tarwilik teadus. Se oli 22 Tetsembril hommiku weikese walgega sõitsin metsasaksa otsima, arwasin hiljem lähäb ehk kodust ära. Ja nii oligi. Läksin kõõgi uksest sisse. Kohe ukse peal astub metsa härra mulle wastu.

Waewalt saan teretada, käratab mis sa tahad? Lugesin ajalehest et Alatskiwile metsa wahtisi tarwis olewa, tulin seda kuulama. Kust sa oled? Rõngust. Meil on heinawahti tarwis, aga üks on oma nime enne sisse annud ja tuleb täna. Kas sa kirjutada oskad? Oskan. Ilusaste kirjutada? Saate kirjutusega rahul olema. Ma ei ütle mitte, et sa koha saad aga kui sa tahad wõid ootama jääda. Minul aega ei ole lähän walla palke andma, tulen õhtu kodu, kui tahad wõid oodata. Ütlen: Ma jään ootama. Metsasaks läks oma ameti. Mina säädan hobuse ära. Ootan metsa saksa kõõgis. Emand teeb wahel ka juttu, kõned kõik ilusaste peri nagu mõtedki —aegõige kenake aga igav oodata, millal metsasaks kodu tuleb. Iseäranes teeb mul mõtet ja ärewust et üks olewa oma nime enne minu sisse annud, sel olewa eesõigus. Siiski lootsin kui eksamineeritaks siis ma alla ei jää. Keskpääwa ajal tuleb keegi täie kondiga mees sisse küsib kas metsasaks kodu? Emand: Mis sa temaga tahad rääki? Mul oli temaga midagi kõnelda. Kui sa mulle ei wõi ütelda siis ei ole temaga asja, wõid minna, ei sa temaga kokku. Minul päris hea meel, kui seeh kohatahtja on, siis on juba kukkunud.

(järgneb)

SELTSILISED

Hando Runnel

Mis on meeste tehtud? –
need on mitmed seltsid:
laulu-, mängu- või ka
mõned mässuseltsid

Mis on naiste tehtud?–
nood on teised seltsid.
Nood on enamasti
suured suguseltsid.

KUIDAS SUGUVÕSA KOKKU KOGUDA JA MIDA SIIS TEHA.

Suguvõsa kokkutulekut saab organiseerida, kui suguvõsauuringud on jõudnud lõpule või vähemalt mingi etapini sel teel ning esivanematest hargnenud suguvõsa elusolevad liikmed on välja selgitatud. Arvata võib, et selliste kokkutulekute eesmärgiks on kaugemate sugulaste omavaheline tutvumine, nende uurimistulemuste tutvustamine, esivanemate vastu austuse kasvatamine.

Osavõtjate arv sõltub muidugi toimumiskohast, aastaajast ning tingitult neist asjaoludest saadetakse välja ka kutsed. Kuna tavaliselt kogunetakse perekonniti, siis võib kokkutulnute arv kasvada võrdlemisi suureks. Sellest lähtudes sobib kohtumiskohaks hästi koht vabas looduses, kas ühe eellase talu maad või park ehk laagripplats päritolu-kandis. Kinnises ruumis või sellisteks üritusteks ehitatud hoones korraldatakse kokkutulek siis, kui neid saab kasutada muidu või väikese tasu eest. Mitmepäevane võib olla kokkutulek siis, kui on kasutada ruumid ööbimiseks või võimalus püstitada telke.

Juhtudel, kui kokkutulekud on regulaarsed, kogunetakse kindlal kuupäeval/kuul/aastal ilma kutsete saatmiseta, äärmisel juhul suusõnaliste meeldetuletuste peale.

Kokkutulekute programmis on muidugi suguvõsa tutvustavad kõned/vestlused, kokkutulnute tutvustamine, aga ka kodukandi ajaloo ja elu-olu tutvustamine. On korraldatud ka näitusi, kuulatud lauljaid ja pillimehi, vaadatud rahvatantsijaid – kindlasti ka ise lauldud ja tantsitud ning ringmänge mängitud. Ka igasugused võistlused on omal kohal. Üllatav oli mulle teada saada, et korraldatakse ka oksjone, mille sissetulek aitab katta organiseerimiskulusid.

Paljudel juhtudel on programmi põhiürituseks kokkutulekule pühendatud jutlus kodukirikus või esivanemate kalmude juures.

Väga tänuväärne ja kokkutulekuid põlistav on esivanemate talu maadele mälestuskivi püstitamine või olemasolevale hoonele mälestustahvli kinnitamine. Nende avamine mõnel kokkutulekul lisab üritusele pidulikkust ja pühalikkust. On teada suguvõsasiid, kellel on olemas oma laul või hümn.

Kaugele on jõudnud need suguvõsasiid, kellel on suguvõsa lipp, mille heiskamise ja langetamise rituaalide vahepeal teostatakse lipuplatsil kõik tähtsamad toimingud. Nende hulka võivad kuuluda kokkutulekute organiseerijate, sugupuu või –tabelite koostajate ning teiste kaasaaitajate autasustamine – tänamine. Tore on, kui seda tehakse suguvõsa lipu mini-koopiatega või lipu motiividel kujundatud vimplitega. On suguvõsasiid, kes omavad vappi ja ekslibriseid. Ka nende koopiad võivad eraldi, või esemetele kinnitatult olla autasudeks. Sama sümbolikat võivad aga mälestuseks kaasa viia ka kõik suguvõsa liikmed. Sama eesmärgi teenib kindlasti ka kokkutuleku rinnamärk, rosett või pael, müts, särk jne. Väga uhke ja asjalik on kui igal inimesel oleks rinnas nimesilt ning veel asjalikum, kui seal peale nime on ka muud teavet (amet, elukoht, sugulusaste eellaste liinides) Sellega lihtsustuks suhtlemine, osavõtjate grupeerimine mängude või võistluste läbiviimiseks.

Kokkutuleku võib lugeda kordaläinuks, kui sellest jääb mälestus suguvõsa arhiivi albumite, kokkuvõtete, sümbolika näidiste jne. näol. Kindlasti on kokkutulekuid ka filmitud või võetud videokassetile. Sageli antakse kokkutuleku lõpul see materjal ja lipp üle järgmise kokkutuleku korraldajale. Olen kuulnud, et selliseks teatapulgak on olnud ka lintidega ehitud suurauad. Samasse kategooriasse võiksid siis kuuluda ka hobuseraud, aisakell, look jms. Ürituse toimumisest peaks teada andma kas enne või pärast kohaliku ajalehe kaudu. Suurem ja uhkem üritus vajaks aga piltidega illustreeritud ruumi keskajalehtedes, -kirjades.

Andku lugeja andeks, kui eelpooltoodud ei ole haaratud selle nähtuse kõiki aspekte. Autor ei ole ise ühtegi sellist kokkutulekut organiseerinud ega nendel osalenud. Üldistus on tehtud loetu ja kuuldu põhjal. Palun võtke seda kirjutist, kui üleskutset selle nähtuse uurimisele ja oma suguvõsa kokkutuleku organiseerimisele. Meie lehe 9. Numbris on avaldatud esimene kirjutis ühest suguvõsa kokkutulekust. Hiljem on seda teemat käsitletud ka PL 17. numbris. Seda on muidugi vähe. Seltsikaaslased võiks rohkem sellistest kogunemistest kirjutada.

Ei ole sattunud peale teadetele, et suguvõsa kokkutulekuid praegusel kujul oleks meil toimunud enne II maailmasõda. Vaevalt, et neid organiseeriti sõja-ajal ning sõjajärgsel raskel ajal. Nõukogude režiim võis selliseid kogunemisi tõlgendada kui natsionalismi ilminguid.

Seltsi aastakoosolekutel ringi käinud registreerimis-lehtede ning mujalt hangitud andmete järgi saime teavet 40 suguvõsa kokkutulekute kohta. 82,5% nendest suguvõsasiidest on kokkutulekuid olnud 1 kord, ülejäänud suguvõsasiid on kogunenud mitmel korral. Kõige aktiivsem suguvõsa on kogunenud 22 korral.

Oli kavas avaldada ka kokkutulekuid organiseerinud suguvõsade nimekiri kogunemiskoha, aasta, osavõtjate arvu ja korraldaja nime äranäitamiseks, aga kuna selline tabel võtab palju lehe pinda, siis võib need andmed soovi korral avaldada eraldi trükisena. Nimekirja lõppu tuleb aga pidevalt täiendada ja soovitada, et alates aastast 2000 ei jääks ükski selline kokkutulek EGES-i registris registreerimata.

Lõpetuseks sobivad hästi Sirje Soosalu sõnad: "On päris kindel, et kokkutulekutelt saadud reipus ja hea tuju, kuid ka kinnitus, et ollakse tugeva võimsaharulise sugupuuga igavesti seotud, annab tuge ja lootust eestlastele nii tähtsas küsimuses nagu püsimajäämine."

Ants Roomets

Kodarase suguvõsa VI kokkutulek toimus 14.-16.juulil 2000.a. Pärnumaal Matsi rannas. Kuna suguvõsa juured on pärnumaised, siis traditsiooniliselt saadakse ka sealkandis kokku. Kokkutulekud toimuvad iga 3 aasta tagant. Igal kokkutulekul pannakse paika ka need, kelle õlule jääb järgmise kokkutuleku korraldamine. Seekordse ürituse korraldas Leili Selbergi perekond oma suvekodu lähistel. Telkimiseks oli avar heinamaa Matsi kalasadama vahetus läheduses. Vihma puhuks oli igaks juhuks korda tehtud ja kaskedega ehitud suur paadikuur. Ilm oli tellitud mitmekesine: reedeõhtustele saabujatele serveeriti imeilusat päikeseloojangut, laupäeval pilvist ilma tuule ja kergete vihmasabinatega. Õhtuse lõkke juures istumise taustaks oli lisaks Pärnu pillimeestele Teedule ja Priidule meeleolu loomiseks tellitud ka virmalised. Pühapäeva hommikuks oli tõeline maiuspala – noor torm. Kohal käis umbes 130 suguvõsa liiget. Kasutan väljendit “käis”, sest mitmed inimesed, kelle töö ei võimaldanud pikemaks jääda, tulid ainult lühikeseks ajaks, et sugulasi näha, juttu puhuda ja muutustest oma perekonna seisus teada anda. Seekord oli vahepealse juurte uurimise tulemusena kontakt leitud ka ühe kaugema haruga, millise olemasolust enne ei teatudki. Selle haru hakkajad inimesed Võrumaalt, luurajad, kes kokkutulekule olid tulnud, lubasid järgmisel korral märksa suurema hulgaga kohale tulla, seekord aga andsid täpsustatud andmeid oma lähedaste kohta ja kirjutasid maha huvipakkuvat paadikuuri seinale kinnitatud suurelt 5 meetri pikkuselt arvutiga väljatrükitud suguvõsatabeliilt. Iga osaleja sai endale kokkutulekukoha lõbusa kaardi ja ürituste kava. Meenetena oli võimalik endale muretseda suguvõsalogoga T-särk. Kõigile jätkus ka Kodarase suguvõsa VI kokkutuleku puhuks välja antud laualehte, milles lisaks suguvõsa puudutavale infole oli kasutatud ka mitmeid EGeS-i Tallinna osakonna laualehes “Põlvnemislugu” ilmunud laiale lugejaskonnale huvipakkuvaid artikleid. Infot suguvõsa kohta levitati magnetkandjatel – arvutidiskettidele oli salvestatud sama sugupuu, mis paadikuuri seinale vaatamiseks väljas.

Tegemistest: korraldatud oli mitmesuguseid võistlusi – nende hulgas naisekandmisvõistlus, kombineeritud teatevõistlus ja võrkpall suguharude vahel. Õhtuks jäi isetegevus, milles vaatamata eale üsna aktiivselt osaleti, ühislaulmine ja jalakeerutus. Paadikuuris sai vihma ajal vaadata videofilme eelmistest kokkutulekutest. Tore on näha, kuidas eelmistel kordadel alles rõõmsalt traktori õhukummidel karelnud rüblikutest on sirgunud väärikad pereisad. Kehakinnituseks oli organiseeritud laupäeva lõunaks ühis-hernesupp ja samal õhtul pakkusid korraldajad suitsukala ja kringlit. Isegi kauplusauto käis vahepeal kohal, et mehed saaks oma õllevarusid täiendada ja lapsed jäätisevarusid...

Kokkutulekute avamisel on Kodarastel traditsiooniks saanud heisata oma suguvõsa lipp – vimpel, mille ristpuu külge on kinnitatud lindid – iga kokkutuleku kohta üks, kirjaga, kus toodud ära ürituse toimumise aasta ja koht. Lipu heiskavad tavaliselt vanim sugulane koos korraldava pere esindajaga.

Pühapäeval lipu langetamisel olid osalisteks järgmise kokkutuleku korraldaja Huko Peetersoo Kaiust ja noorim

osalev sugulane (seekord 6-kuune beebi), kes pidi isaga koos lipu langetamise juures auvalves olema.

Rõõmuga pean tõdema, et päris mitmed noored on omal käel hakanud uurima oma nende vanemate poolseid sugupuid, kes Kodaraste hulka ei kuulu. Ja mitmed kasutavad internetti oma suguvõsa andmete edastamiseks. Minugi disketil levitatud andmed olid juba järgmisel nädalal koos kokkutuleku ülevaatega ühe üsna noore mehehakatise koduleheküljel <http://www.zone.ee/kodaras/>. Nii vist algabki see “suguvõsaurimise haigus”.

Esimene märk sellest, et suguvõsakokkutulekuid on vaja, on see, kui lapsed hakkavad oma vanematelt kevade saabudes küsima: “Kas sellel suvel on kokkutulek?”, ja siis eitava vastuse puhul näod õnnetult pikaks venivad. Uskuge, need noored elavnevad hiljem alati, kui on juttu kellestki sugulasest ja tahavad täpsemalt teada, kuidamoodi see inimene tema perega suguluses on.

Siinkohal mõned nupukesed Kodarase VI kokkutuleku eriväljaandest:

Kodaraste suguvõsa uuritud osa arvukusest

Kui arvestame, et 1695 aastal sündinud esiisa Jaan, kelle isa oli Koddara Jaan Jüri poeg, oli kolmas põlvkond, siis praeguseks koostatud peretabelis figureerib Kodaraste eellasi ja järglasi kokku 14 põlvkonda. Loomulikult on kõige väiksemaarvulised kaks esimest, sest teame ainult Jaani isa ja vanaisa nime, ning ka kõige viimasest, 14. põlvkonnas on tabelis kirjas, et 2000. aasta juunikuus sündis laps.

Esimeses neljas põlvkonnas teave naishingede kohta puudub, sest tollaseid hingerevisjonides arvestati vaid meesterahvaid ja poisslapsi. Alles alates 5. põlvkonnast tulevad arvestusse ka naised.

Kodaraste otsesid järglasi on peretabelisse kantud 572. Abikaasasid ei ole sellesse arvu juurde lisatud, kuigi ka nende kohta on selles tabelis tublisti teavet. Nendest otsestest järglastest on meessoos esindajaid 291, ehk 50,9 %. Naisi on 269 ja 12 on selliseid isikuid, kellest ei ole teada, kas ta oli poeg või tütar.

Kõige arvukam on 12. põlvkond oma kokku 164 inimesega, kellest 81 meest, 77 naist ning 6 teadmata soost. Veidi vähem on 11. põlvkonda – 123 inimest – 67 meest, 54 naist ja 2 teadmata soo esindajat. 10. st põlvkonnast on teada 90 (40, 48 ja 2) inimest, 9. ja 8. põlvkonda on üsna võrdselt 52 ja 53 inimest (vastavalt 23 meest ja 29 naist ning 26 meest ja 27 naist), sealt edasi on teavet järjest vähemate kohta: 7. põlvkonnas 20-e, 6. põlvkonnas 18-e, 5. põlvkonnas 12-e, ja 4. põlvkonnas vaid 4 inimese kohta.

13. põlvkond on see, kuhu kuulub praegu kõige pisemate inimeste valdav enamus ja selles põlvkonnas on 31 esindajat – neist 16 poissi ja 14 tüdrukut.

Populaarsematest nimedest Kodaraste järglaste hulgas:

Erinevaid meeste nimesid on kasutatud umbes 125. Üheks nimeks on arvestatud väga sarnase kirjepildiga nimed nagu näiteks Jaan ja Jean; Madis ja Mattias; Hendrik, Endrik, Hindrik ja Indrek jt. Kõigil kahe nime kandjatel sai arvesse võetud vaid esimesel kohal olev nimi.

Sedasi arvet pidades on kõige populaarsemaks nimeks Kodaraste meesjärglaste hulgas **Jaan**. Seda nime on pandud 20 korral ja 9 põlvkonnas. Teisel kohal on nimi **Madis** 17 korraga 9 põlvkonnas, ja kolmas on **Jüri** 13 korraga 7 põlvkonnas. Järgnevad **Jakob** (12 ja 8), **Mihkel** (10 ja 7), **Martin** (10 ja 5), **Hendrikud** (9 ja 7), **Aleksander** (9 ja 5), **Mart** (8 ja 6) ning **Johannes (Juhan)** (8 ja 7). Nimesid **Viktor** ja **Peeter** on kasutatud kumbagi 5 korral, ülejäänuid vähem. Kõige rohkem meeste nimesid algab **A** tähega – 24 erinevat.

Naiste nimesid on kasutatud umbes 140. Kõige populaarsem tütarlapsenimi läbi aegade on olnud **Liisu**. Seda nime on paaril erineval kujul pandud kokku 14 korral 8 põlvkonnas. Arvukuselt teisel kohal on **Mari** (12 ja 7) ning kolmas ja neljas **Maria(e)** (8 ja 3) ja **Katarina** eri variandid (8 ja 5), neile järgnevad **Anna** (7 ja 5), **Helen(a,e)** (6 ja 4), **Tiiu** (5 ja 5), **Anu** (5 ja 5), **Ann** (5 ja 3) ning **Riina** (5 ja 3) Nimesid **Linda**, **Marika** ja **Kadri** on kasutatud igaüht 4 korral, ülejäänuid juba vähem. Kõige rohkem naiste nimesid algab **M** tähega – 27 erinevat.

Segased suhted?

Kodarase Madise tütar Tio e. Tiiu (s. 1800) abiellus Jüri Aspega. Neil oli kuus last: Madis (1820), Jüri (1822), An (1825), Mart (1826), Mari (1828) ja Rõõt (1831). Jüri aga suri ja varsti abiellus noor lesk uuesti – Andres Nurmega. Tiiul ja Andresel oli esialgsetel andmetel vaid tütar Kadri (1833).

Peale Tiiu surma kosis Andres uueks noorikuks Tiiu noorima tütre tema esimesest abielust – Rõõda .

Uus perenaine oli oma mehe tütrest vaid paar aastat vanem. Kurioosseks muutub lugu, kui mõtlema hakata tüdrukute sugulusele nende ema kaudu. Rõõdast sai ju nüüd oma õe (kasu)ema. Praegu ei ole teada, Andrese ja Rõõda ühistest lastest, aga need oleksid olnud oma tädile õed – vennad.

Loeme sellistest segastest suhetest enamasti ajalehtede naljanurgast, aga üks tulnud ole need lood ikka elust enesest.

Pille Mäerand

ÜKS IMEILUS SÜGISPÄEV

Sellel sügisel oli mul võimalus viibida juubelil, mis ühtlasi oli ka mini-mini sugulaste kokkutulek. See polnud restoranipidu, ega süldipidu, ei olnud haigeid päid ega kassiahastust järgmisel hommikul, vaid oli tore sügispäev **S o o n t a g a n a** maalinnas.

Kõik kutsuti hommikuks juubilari juurde. Seal pakuti hommikukohvi soolaste suupistete ja soojade saiadega. Peale seda mindi kõik koos Soontagana maalinnusesse nautima sügisest päeva keset sood ja kuulama vaikust.

Sõit sinna oli juba omaette sissejuhatus päevale – imeline sügishommik, kolletavad kased, punetavad haavalehed värisemas puudel. Käänulisi külateid pidi sooservale ja sealt umbes 2 km jala mööda ainult kuival ajal läbitavat rada soosaarele. Kogu soosaar avanes äkki viimase käänaku tagant.

Soontagana linnus oli Lääne-Eesti üks võimsamaid linnuseid. Asub ta Pärnumaa põhjaosas, Avaste sookaitsealal. Oli muistse Soontagana kihelkonna keskus. Linnus oli kasutusel 11. sajandist kuni 13. sajandini. Ta oli Pärnu poolt tulles esimene eestlaste kants. Kantsi õuepindala oli umbes 3000 m². Linnuse sissekäik oli lõunapoolsel küljel. 20-l sajandil asus sellel soosaarel ka üks talu, mida hüüti Maalinna taluks. Talu viimane peremees oli selle siinelanud suguvõsa kahekümne teine põlvkond.

Linnusesaarest lõuna pool asub Salumäe soosaar, kust vanal ajal algas ainus salatee läbi mädasoo Soontagana kantsi. See tee oli sohu rammitud tammepalkide rida, mida kattis põlviniulatuv tume soovesi. Salatee oli kitsas ja kõver. Kes neid käänakuid ja haake ei teadnud, see kantsini ei jõudnud. Soontagana külade elanikud teadsid vahemaid sammudes käänakust käänakuni. Nii pidid nad kantsi minnes hoolega lugema oma samme ja siis ainult neile teadaolevate orientiiride järgi määrama käänakuni jõudes uue teelõigu suuna. Seda salateed oli 2 km. Suurema sõjaväega sai kantsini tungida ainult talvel, kui soo oli läbi külmunud.

Soontagana maalinna on 6 – 7 korda ümber ehitatud. 11-l sajandil oli kindlus ümbritsetud palktaraga, 13-l sajandil laoti vall paeplaatidest. Üleval vallil on kultuurikiht kuni meetripaksune. Kaevamistel on leitud elamute

jäänuseid, tukke, kerisega ahju varemed, aida alused, 3 – 4cm paksune kiht põlenud viljateri (rukki ja oder). Palju leiti loomaluid, üks terve lehma skelett. Leiti veel nooleotsi, vikatite katkendeid.

Kaasajal on soosaar meeldivalt korras. Rajatud on lõkkeplatsid, istekohad, täispalkidest katusealused. Väike täispalkidest majake lõkkeplatsiga keset põrandat ja lavatsitega sein ääres. Need ehitised on kõik endise talu asemel. Siit viib madala kiviaiaga piiratud niioelda külavahetee soosaare kõige kõrgemale kohale. Ja alles siit avaneb vaade soosaare teises servas asuvale kantsile. Soosaare kõrgeimale kohale on rajatud täispalkidest vaatetorn. Selle umbes 12 m kõrguse torni neljandalt platvormilt on ilusa ilmaga näha Lihula ja Kirbla kirikute tornid. Mihkli kirikust paistab ainult rist torni tipus. Vigala kiriku varjab ära Avaste mägi. Ka selles lõputa näivas soomaastikus paistab silma kaasaeg – näha on 7 mobiiltelefoni tugijaama masti. Kui aga kantsi vallilt laskud selle tagant algavale soole, võib teha jalutuskäigu raba peale mööda laudteed.

Ja kes suutis sel õhtul seal linnamäel ette kujutada ammumöödunud aegu, võis näha seal kõndimas Soontagana vanemat V o o t e l e t ja tema kaasat L i n d a t, Nurmekunna vanema tütart. Nende reeturiks osutunud sõpra P a n d a t, kes hiljem hiilib seal ringi M e t s a v a i m u nime all. Seal on ka Vootele eakaaslased – liivlaste vanemad A k o ja A a t s o.

Salumäel pühas tammesalus lõksetule ümber võis näha istumas Soontagana noort vanemat V a m b o l a t, seltsiks ustavad sõbrad I m a n t a – Metsapoole vanem, M a n i v a l e – Varbola vanem, L e m b i t u ja M e e m e – vennad Leola kantsist, K a u p o – liivlaste vanem Toreida kantsist.

Muidugi hõljusid seal muruede tütardena ringi vaprate sõjameeste naised, kallimad, tütreid.

Lähemalt saab nende lugudega tutvuda raamatutes: Sulev Vahtre, "Muinasaja loojang Eestis. Vabadusvõitlus 1208 – 1227" - Kirjastus "Olion", 1990 ja veidi romantilisemal moel kirjpanduna: Andres Saal, "Aita. Leili. Vambola" - Kirjastus "Eesti Raamat", 1991

Viivi Liventaal

JAKOB JA MARIA BREMETI JÄRGLASTE VII KOKKUTULEKUST

Jakob ja Maria Bremet'il sündis üheksa last. Kaks poissi surid varakult, seitsmel lapsel olid järeltulijad.

Esimest korda tulid nende järglased kokku 1982.a. juulis Peipsi ääres Alajõe. Tookord saabus kohale 58 suuremat ja väiksemat. Sellest sai alguse traditsioon kokku tulla.

VI kokkusaamine oli Norra mõisa maadel Kase talus. Norra mõis asub Eestimaa südames, Paidest 23 km kaugusel. Sellel kokkutulekul anti teatepulk mulle ja mu vanaema õetütretütrelle. Meie pidime järgmise kokkutuleku sugulaste soovikohaselt Pärnumaal mere kaldal tegema.

Olin oma vanaema jutu järgi paberile pannud Jakobi õed vennad ja nende järglased. Tutvustasin siis neid teadaolevaid isikuid ja soovitasin ka need sugulaste ringi võtta. Paljud mäletasid veel nii üht kui teist kaugemat sugulast. Kiideti heaks laiendada sugupuud.

Terve eelmise talve pidasin kirjavahetust teadaolevate isikutega, et välja selgitada kõik, kellele tarvis kutseid saata. Panin ümbrikusse olemasoleva sugupuu ja ümbriku pooliku sugupuu osaga, et oleks hea tagasi saata. Ka aadressid palusin kirja panna. Hakkasin juba talvel otsima kohta, kus kokku tulla. Sooviks oli leida ilus mereäärne ja odav puhkekeskus, et oleks telkimise ja ka ruumis sees olemise võimalus. Koha valik oli kõige raskem. Arvestasime, et vanainimesed ja väikesed lapsed soovivad olla toas. Aga ka väljas taheti olla. Sobiva koha leidsin alles maikuu. Selleks ajaks oli ka kutse kujundus valmis ja sai hakata kiiresti neid laiali saatma. Tahtsime varakult teatada, et kõik arvestada teaksid.

5. augustil 2000. aastal tulid kokku Ann ja Juhan Bremeti viie lapse järglased. Kokku saadi Pärnumaal Metsakülas. Kogunemine oli määratud hommikul kella 10ks. Korraldajatena sõitsime Pärnust välja enne kella 10t. Panime suunaviidad teede äärde suurematele pöördekohtadele. Meie kohale jõudes olid esimesed juba platsis. Kõigepealt panin paika suure sugupuu tabeli. Selle esine sai keskseks kogunemise- ja ka meenutuste kohaks. Tabelisse oli joonistatud kuus põlve. Elavate hulgas on viis põlve. Kõige vanem elavate hulgas on minu vanaema - 94aastane Miili. Tema kahjuks oma kehva tervise pärast osavõtjate hulka ei tulnud.

Kõik saabujad pidid registreeruma suures kokkutulekute kaustikus ja enda andmed tabelil üle kontrollima. Kui oli vaja, tuli teha parandusi ja täiendusi.

Kokkutuleku avamine oli plaanitud kella üheks. Kuna ootasime veel Põltsamaa bussi, lükkus see tunni võrra edasi. Avamiseks rivistuti suurele lipuväljakule. Lugesin ette avasõnad ja kokkutulemise põhjuse. Teatasin ka kõik selle aasta juubilarid. Neid oli üllatavalt palju. Siis andsin võimaluse lippu heisata onu Kaljule ja Vallile. Nemad pidasid augustikuus ühel ja samal päeval 65. juubelit. Süütasime lahkunute mälestuseks küünlad. Toimus pildistamine. Siis oli aeg koguneda majja sisse, suurde saali ühisele lõunale. Peale seda toimus juba vaba tegevus ja vestlus.

Lipuväljaku ääres oli suur kiik, mis osutus laste ja ka suuremate lemmikpaigaks. Noolemäng oli paik kus käisid tulised võistlused. Toimus ka köievedu. Plaan oli teha võistlused niioelda "harude"- vahelised, aga et mitmel "harul" oli ainult paar esindajat, siis pidasid lahinguid ikka suured poisid ja suured tüdrukud omavahel. Mere ääres püüdsid kõik ära käia ja varbaga vett katsuda. Vähesed sõandasid ka ujuma minna.

Õhtul koguneti jälle suurde saali, kus siis kaeti laud igaühe poolt kaasa toodud leivakoti sisuga. Pill pandi mängima ja jutt ning tants läks lahti. Õues koguneti ka suure paja ümber. Selle sees oli lõke ja selle peal küpsetati liha ning vorsti.

Kõige rohkem käis elav vestlus sugupuu tabeli juures. Seal arutati, kes on kelle vend, onu- või täditütretütär.

Seal kuulis ka jutte teemal, kuidas tädi Miili liha pannile pani ja süüa andis, kui me metsast või jõe äärest tulime. Siis olid need mehed noored olnud. Nad polnud vahepeal 30-40 aastat üksteist näinud. Aga tädi Miili ikka elab ja teeks ka praegu neile süüa, kui nad metsast tuleks.

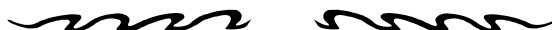
Tehti ka palju parandusi ja täiendusi suguvõsatabelisse. Tuli joonistada juurde 7. põlvkond. Juurde oli sündinud kolm uue põlvkonna esindajat. Ka kõige noorem sugulane, Kristofer Oopkaup, toodi kohale. Tema on 6. põlvkonnast ja oli kokkutuleku päeval 4 kuu ja 4 päeva vanune.

Bremetite suguvõsa on minu andmetel alguse saanud Norra mõisa maadelt. Mõis asub Koerust 7 km kaugusel, praeguse Endla looduskaitse ala servas. See paik on ainult 23 km kaugusel Paide linnast, mis on ju Eestimaa süda. Seega peaaegu Eestimaa südamest on mööda Eestimaad laiali läinud need, keda kõiki kokku kutsuda tahaks. Eesti keskele oleks kõigil ühepalju maad kokku tulla. Raske on aga sellist kokkutulemiseks sobivat kohta alati leida. Ikka tundub, et elutempo on liiga kiire ja ka ressursid on nii kasinad.

Minu andmeis on elus olevaid sugulasi üle 220. Kokku tuli 80. Tundus väga vähe. Varakult sai kutsed saadetud ja enamusele helistasin isiklikult üle.

Loodan, et järgmine kokkutulek ikka on kahe aasta pärast, nagu varem juba kokku lepitud. Soov oli, et ka pildilisest materjalist saaks äitus kokku seatud. Ehk saab selle juba järgmiseks kokkutulekuks mingil moel valmis, sest algust olen juba teinud.

Aita Mägi

ESINDASIN SUGUSELTSI KOKKUTULEKUL EGeS-I

5.augustil 2000.a. toimus Vändras järjekorras kuues Piista Küla Suguseltsi kokkutulek. Teadaolevalt olime Ants Härmaga ainsad Eesti Genealoogia Seltsi liikmed sellel kokkutulekul. Arvestades meie 10-aastast koolitust sugupuude uurimise vallas oskasime kindlasti paremini hinnata selle koosviibimise tähtsust.

Nädal enne kokkutulekut helistas mulle Pärnust üks kokkutuleku organiseerijaist, pr. Mari Jürisson-Raidmets ja tegi ettepaneku teha ettekanne kas Lydia Koidula sugupuust, või minu teest sugupuu-uurijaks. Kuna andsin sõna, mida tuleb pidada, siis valisin viimase teema. Olles paljude kokkutulnutega tuttav juba kuuendat aastat, leidsin, et on tore tutvustada ennast ka seltsi liikmena ning rääkida meie uurimistööst. Jagasin oma ettekande kolme ossa: esiteks rääkisin enda saamisest sugupuu-uurijaks ja meie seltsi tegevusest, teises osas käsitlesin enda tegevust selles valdkonnas ning kolmandaks laiendasin teema Piista Küla Suguseltsi kokkutulekutele.

Kokkutulekutel on saanud tavaks kokku saada Vändra kirikus, kus toimub tutvustamine ja ettekannete kuulamine. Kirikust sõidetakse Pärnu jõe kaldal asuvasse S õ õ r u tallu. Tänavusel kokkutulekul sai kõigepealt sõna hr. Jüri Jürisson Ameerikast, kes on nendele kokkutulekutele aluse pannud ning varustanud meid rohke materjaliga, kust igaüks võib leida oma koha sugupuus. Teisena kõneles vanahärra Mart Kull Tartust Piista küla ajaloost, kus ta tõi välja huvitavaid andmeid nii kaugetest aegadest kui ka tänapäevast.

Oma ettekannet alustasin lapsepõlvkodu meenutamise, mis asus Vändra lähedal ning sooviga teadaolevad andmed kuidagi kirja panna. Minu õnneks moodustati kümme aastat tagasi EGeS, mille asutajallige ma olen. Seega rääkisin edasi meie seltsi tööst ja tegemistest, suvepäevadest, laualehtedest, loengutel omandatud huvitavast infost.

Minu enda uurimistööst tõi välja eelkõige need valdkonnad ja kohtumised, mis on mind enim huvitanud. Ühe huvitava faktina, mida enamuse kindlasti ei tea, esitasin küsimuse, kes on Vändra meestest 1913.aastal võitnud Tartus malemängu maailmameistrit Capablanca. Vastuseks on: Anton Jürgenstein, kes elas aastatel 1861 – 1933 ning kellel õnnestus maailmameistrit võita malesimultaniil. Andmed põhinevad A. Jürgensteini "Mälestustel" - 1926, 1927.

Mainisin veel, et olen kirjutanud mälestusi oma kadunud koduküla taludest ja neis elanud inimestest ning oma lapsepõlvest. Lõpetuseks kutsusin kokkutulekust osavõtjaid üles hoidma möödunud aegade mälestusi ning neid kirja panema. Samuti soovitasin läbi vaadata kõik vanad fotod ning kirjutada juurde pildilolevate inimeste andmed, sest mida põlvkond edasi, seda vähem mäletatakse.

Soovin, et kokkutuleku päev oleks kõigile ilusate mälestuste kohtumiste päevaks.

Tundsin rõõmu, kuna minu esinemine võeti soojalt vastu ning kokkutulekul oli mul au heisata Eesti ja Ameerika lipp.

Ants Tulp

Soovitame lugeda

HAGUDI ja HAGERI. Maalehe Raamatukogu sarjast "Enne Pariisi käi ära Nuustakul"

Rohkem kui eelmistes sarja raamatutes, tutvustab Arvi Paidla siin sealkandis elanud inimesi, räägib nende tegudest – koha vaimust ja vaimsusest.

EE 14 kd. – Eesti elulood

Sisaldab 5419 elulugu. See on oluliselt rohkem, kui ENE/EE 1.-10. Köide. Neis on 3100 eestimaalase ja Eestiga seotud isiku biograafiaid. Lisatud on väliseestlased. 52% artiklitest käsitleb inimesi, kes praegu elavad. Raamatu lõpus on EV teenetemärke ja riiklikke preemiaid saanud inimeste nimekiri.

Juuru Mahtra Talurahvamuuseumis toimus 27. märtsist kuni 18. maini 2000.a. näitus "Suguvõsa juurteni". Näituse korraldas EgeS-i liige Rait Talvoja.

Näitusesaali astudes avanes muljetavaldav pilt kohapealsete võimaluste läbimõeldud kasutamisest ja materjalide esitamisest külastajatele suguvõsaurimise alase tegevuse arendamiseks. Saali seintel rippusid sugupuude joonised ja skeemid, vitriinides olid näha fotod, vanad dokumendid, laudadel vaatamiseks trükisilmunud raamatud ja veel uurimisel olevad tööd suguvõsades ja kodukandi ajaloo.

Näitus oli hoolsalt ettevalmistatud. Koolides tehtud suguvõsaurimise-alase selgitustöö tulemusel oli laekunud palju eksponaate kõige nooremalt põlvkonnalt. Lapsed olid joonistanud oma sugupuid, millest parimad leidsid koha näitusesaali seintel. Välja olid pandud kogu Rapla maakonna kodu- ja suguvõsaurijate tööd. Näitamiseks oli toodud ka suguvõsa koduelu meenutavaid esemeid – kuni täie sisustusega puust sängini.

Näituse külastajatele, nii täiskasvanutele kui lastele, jagati trükitud voldikuid genealogia kui ajalooteaduse osa mõiste, uurimise võimaluste, allikate leidmise ja uurimistulemuste esitamise mooduste kohta. Laste voldikus äratasid tähelepanu genealogia põhimõistete selgitused ja sugupuu näisisskeem. Asja põnevamaks tegemiseks oli voldikusse paigutatud vastavasisuline ristsõna.

Näituse avamisele olid kutsunud Rapla maakonna suguvõsaurijad ja näituse eksponaatide toojad. Avamisele järgnes vestlusring kohvitassi juures.

Pidulikul lõpetamisel tunnustati näitusest osavõtjaid aukirjadega ja konkursi võitjaid hinnalise kingituse – Arvi Paidla pildiraamatuga "Rapla maakond teise aastatuhande lõpul".

Esitasin näitusele ka oma töid, sest minu uurimispiirkond hõlmab just Juuru kihelkonda. Huvi pakkus oma andmete kõrvutamine teiste sama asupaiga uurimistöödega. Esinesid ju samad nimed. Kirjeldused põhinesid ühistel või sarnastel sündmustel.

Kõitvad olid Mahtra sõda (mässu) valgustavad materjalid. Tekkis mõte: praegu on veel võimalik vähese vaevaga üles leida Mahtra meeste esivanemad, nende kodud ja veel elavad sugulased. Peagi ununevad rahva teadmistest vanad kohanimed ja asukohad. Võib-olla on õige, ehk isegi viimane aeg, neid uurida ja kirja panna.

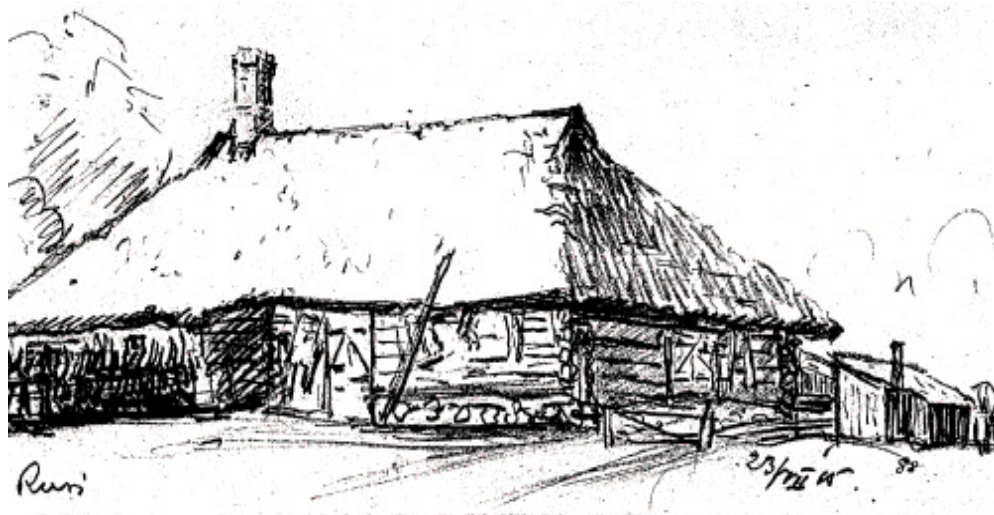
Helju Linder

LUGUSID RUSI TALUST JA TEMA INIMESTEST

Naata Raudsepp

Eesti lõunapiiri lähedal Valgamaal Karula kihelkonnas Kaagjärve vallas mõisa maadel on olnud juba väga vanadel aegadel Russi e. Rusi, saksa keeles Ruschke, talu. Omal ajal on ta olnud märksa suurem kui hiljem, kuna aegade jooksul on teda tükeldatud ja poolitatud suurte perede poegade vahel.

Selle vana Põhi-Rusi lähemas ümbruses on hajusalt veel teisigi talusid, kus on elanud Rusilt pärit inimesi. Need on Saprani (v. Saverna), Kitse, Jaska, Pukritse, ja Leetuse talu. Rusi talu piiri taga oli ka Püssa koht, kus olid mõisa moonakate majad.

Loodus oli Rusi ümbruses väga ilus: laugjad mäekingud, metsatukad põldude vahel ja mõni järvesilm. Mäekinkudel olid seal oma nimed vastavalt nende eripäradele nagu Sookese mägi, Lättemägi ja Pedäje mägi.

Sookese mägi on selle poolest tähelepanuväärne, et sääl mäe otsas oli oma org – päris soo. See oli nagu tuulevaikne paradiis. Sookese idapoolsel

küljel asus ümbruskonna kõrgeim kink, kuhu oli ehitatud vaatetorn. Seal mäel oli ka kaks tiiki, mida ka vahel süvendati. Vihmarikastel suvedel sai neid tiike kasutada ka linaligudeks. Kuigi oli raske vedada linakoormaid märke, peeti seda siiski kergemaks, kui linu vedada mitme kilomeetri taha teiste talude järvedesse või linaligudesse. Sookeses oli rikkalik taimestik: lepa-, kase-, kuuse-, männi-, pihlaka- ja paakspuud; peale selle mitmesuguseid põõsaid. Marjadest isegi kuremarju, vaarikaid ja natuke maasikaid. Kuigi vesi oli madal ja põhi mudane, sai end siiski vette kasta.

Lättemägi – selle nõlvakul asus väga puhta ja maitsva veega allikas. Seal lasti tervest puutüvest tehtud torude kaudu vesi alla maja juurde ja edekambris oli kraan, kust sai võtta vett, just kui veevärgist.

Pedäjemägi oli ümbruskonna ilu ja uhkus. Kõrgel mäekünkal oli veel väike mäekuppel, mille keskel kasvas haruldase kujuga määnd "Tottugõ pettäi". Tema ümber kasvas mitmesuguseid väiksemaid puid, nii et see koht oli nagu väike park. Säält oli näha kaugele ümbruskonda. Aga kahjuks ilmus meie külanõukogu piiridesse üka halb inimene, kes 1953.a. selle kauni, maailmas ainulaadse puu ühel ööl oli salaja maha lõiganud. Kõik olid väga kurvad selle ilusa puu kaotuse pärast. Ta oleks looduskaitse alla pandud. Nüüd meenutavad teda veel pildid, joonistused ja puu kannult lõigatud kettad, millest on kujundatud 2 joonistusega lauda ja üks ilma joonistusega.

Selline on taust, kust on pärit minu isapoolne suguvõsa. Seda ei teata, millal ja kustkohast nad sinna on asunud, kuid esimesed andmed on aastast 1700, millega on dateeritud Russi Johannese ja tema naise May arvata sünniaeg. Nende poja kohta on juba täpsemalt: Russi Andres – sündinud Kaagjärves 1723.a., 27. Märtsil, abiellunud Kattri, Mattu Juhani tüterga. Neil oli 2 poega: Johann 1748-1804 ja David 1750-1810. Viimase naine oli Liis, Püssa Jaani tütar, sünd. 1756.a. Neil oli 3 poega – Jaan 1780- ,Juck 1787- ja Isack 1790-. (Nende surmaaastaid ei ole leitud.) Russi Isack ja tema naine Tio, Saverna Jucku tütar, olid esimesed, kes said omale perekonnanime – Tuvikene (a. 1826). Koos temaga võtsid endale sama perekonnanime ka ta vennad ja osa onupoegi.

Neil oli poeg Jaan, s. 1815-, kes abiellus Mina Ahmanniga s. 1818-. Nende kaheksa lapse hulgas oli ka minu isa vanaisa Jüri Tuvikene (1846 – 1933). Kui ta 1870.a. abiellus Trina Kiwiga, siis eraldati talle oma taluks Mäe-Rusist nn. Ala-Rusi (all orus). Sinna ehitas ta aastatel 1874 –76 taluhooned. Sellest sai väike kahehobus koht. Umbes 50 vakamaad põldu ja teist samapalju karja- ja heinamaad ning metsa.

Olen minagi koos isaga seal käinud, see oli vist 1952.a. Aga lapsepõlvest on ka Rusiga seotud seiku meeles. Esimene kohtumine võrokeelse kõnega, kui isa tädi Salme Lukin tuli meile külla ja Tallinna laulupeole. Tal oli Naiskodukaitse helesinine vormikleit. Imestasin ta pisut põrisevat "r"-il ja kiirkõnet. Olen seda teistegi lõuna-eestlaste puhul täheldanud. Talveks või jõuluks saadeti meile maatoitu – jahukott, kus sees oli soolapeki kantsakas. Isa tõi mõnelt külaskäigult kaasa tädi Minna kootud tekke ja suur-räti. Tema kudumisoskus ja mustrid olevat ümbruskonnas väga hinnatud olnud. Ka olevat ta suur koorilaulja olnud.

Esielgu oli Jüri Tuvikene veel Kitsel elanud, osa tema lapsigi on seal sündinud. Üldse oli neil 11 last, kellest 9 elas kõrge eani – üle 80 aasta. Esimene laps – tütar Elsa sündis 1871.a. See oli minu vanaema, isa ema. Ja viimane tütar Lilli-Ottillie sündis 1892.a. Tema kogutud ja kirjutatud andmete põhjal on minulgi teavet esivanematest, mida saan nüüd teistelegi jagada.

Rusi talu elu pidi olema väga rahvarohke om suure laste arvuga. Peeti ka sulaseid. Ka siis, kui noored lahkusid abiellumise järel mujale, toodi mitmed nende lapsed uuesti Rusile kasvama, kas pikemaks või lühemaks ajaks. Nii veetis ka minu isa oma lapsepõlve kuni 1909. aastani seal, kuigi tema vanemad elasid hiljem Antslas. Minu isa sündis 1896.a. oma vanemate esimese lapsena. Tema sünni ajal olid nad renditalu pidajad Luke vallas, praegu on see Lätis. Isa isa Juhan Raudsepp on pärit Ähijärvelt, tema põliskodu oli Niiluse talu Vana-Antsla vallas. Elsa Tuvikene ja Juhan Raudsepp abiellusid 1895.a. Karulas. Üldse oli nende peres 6 last – 3 poega ja 3 tüdarta. Nad kõik elasid üle 80-ne, isegi 90-ne piirini. Huvitav lugu on kolme Rusivana (kõrvaloleval fotol) tüdrega, kes abiellusid kolme vennaga. Nad olid Lukini nimelised Läti päritoluga poisid. Need paarid olid Maria ja Eduard Lukin – neil lapsi ei olnud, mees suri noorelt. Anna ja Karl Lukin – meest kutsuti Aafrika Kaarel, kuna ta õppis Saksamaal misjonäriks ja oli 8 aastat Aafrikas neegreid õpetamas. Neil oli 2 tüdarta ja 1 poeg. Salme ja Johannes Lukin – mees oli kooliõpetaja Kaagjärvel. Neil oli 5 tüdarta.

Viimased isa tädide mehed – Karl ja Johannes on olnud talle küllalt tähenduslikud ja meeldejäädavad. Misjonär Karl Lukini kaudu tutvus isa juba poisikesena tolleaegsete värskete leiutiste – fotograafia ja kõnemasina – fonograafiga. Johannes Lukini juures oli tema esimene kool. Vaimsed impulsid ja ümbritsev kaunis loodus olid isale mõjutuseks hiljem kunstnikuks õppimisele. Ka olevat ta juba karjapoisina armastanud nikerdada küll puust, küll savist ja joonistanud.

Elu Rusil hakkas kokku kuivama ja hääbuma 1930 – 40ndatel aastatel. Kaks vallaliseks jäänud Minna ja Joosep elasid samas oma pika elu lõpuni, samuti noorelt leseks jäänud Marie. Rusivana Jüri Tuvikene suri 1933.a., tema naine Trina oli surnud juba 1914.a. Joosep suri 1956.a., Marie 1954.a. ja Minna 1967.a. Viimased pidid aga üle elama veel pealesõjaaegse kolhoosidesse sundimise ja muud raskused. Nad tahtsid esialgu veel vabaks jääda ja talu vara müües korjasid raha suurteks maksudeks, mis selle eest peale pandi. Ka ümbritsevatest taludest olid Rusi järeltulijad väljasurnud või mujale asunud. Asemele tulid võõrad perekonnad. Rusi vanu käisid aitas kõige rohkem Anna lapsed ja teised veel alles olevad lähemad sugulased.

Rusi talu pärandas või kinkis Minna Tuvikene Eesti Riiklikule Vabaõhumuuseumile. Elumaja viidi ära 1967.a. ja oli paari aasta pärast ka üles ehitatud. Lõplikult sisustamata on tänini, seega ka mitte avatud. (Juuresolev foto on tehtud Vabaõhumuuseumis) Talu õue ümbritsevad teised hooned on toodud ümbruskonnast. Tööd siiski praegusel ajal käivad. Tädi Lilli ja isa säilinud kirjavahetusest saab lugeda, kui võrd südamega oli ka tema

Rusi talu säilitamise küljes. Tal on ettepanekuid, milliseid andmeid esitada Rusi talu elu-olu ja inimeste kohta. Ka kurdab ta, et nende elumaja jäi üheks vaesemaks ja viletsamaks ümbruskonnas. Lohutuseks aga niipalju, et neil oli rohkem vaimsust ja tarkust – loeti raamatuid ja ajalehti – ajakirju. Mõnedele lastele püüti rohkem haridust anda.

Praeguse aja olukorra kohta sealsetes taludes ei ole mul andmeid. Omaaegsete elujõuliste taluperede järglastest on saanud linnainimesed juba kolmandat põlve.

Sic transit...

Tallinnas, novembris 2000 Lilli Tuvikese kirjutiste põhjal tehtud kokkuvõte.

Õnnitleme

Meie head sõpra, Soome Valkeakoski suguvõsaurijate aktivisti, filosoofia magistrit:

Anja Annikki Nieminen-Porkka't   21.11.1950   50

Ja Tallinna osakonna liikmeid juubelite puhul:

Aino Villemsoo	01.10.1925	75
Jüri Pill	10.12.1940	60
Virve Orav	11.12.1930	70
Ülo Rehepapp	16.12.1940	60
Pilvi Ojamaa	21.12.1930	70
Ants Tammeveski	30.12.1935	65

Kes oli...

KUULUEIT... e. kosjamoor e. sobitaja. Ta käis kosjade eel mõrjsa vanematelt abielunõusolekut hankimas. See oli väga levinud komme. Kohati oli kuulueideks peigmehe ema, kes viis kaasa pudeli viina. Nõusoleku märgiks seoti tühja pudeli külge vöö või kindad. Sellele järgnesid kosjad e. "teised viinad". Kosjas käidi koos isamehega tavaliselt noore kuu teisipäeva, neljapäeva või laupäeva õhtul. Kosimissetpanek oli mõistukõneline (kadunud looma, linnu otsimine vms.). Kui kosjad vastu võeti, pakuti kosilastele viina ja süüa, s.h. kindlasti keedetud mune. Kosjadele järgnes kihlus. Kosjad ja kuulueided kaotasid tähtsuse 20. sajandi alguses.

Väljavõtteid loetust

PRUUNA-KÕRVE. Ühe hävitatud küla lugu. Koostanud Jüri Freimann Lehtse, 1999

Pruuna-Kõrve oli Lehtse valla iidne küla, mille talupoegade kohta leiab kontrollitavaid andmeid 18. sajandi algusest. Kogumikus on selle küla lugu. Koostaja peab seda raamatukest kogumikuks sellepärast, et see on kogum selle hajaküla enam kui viiekümne talu (suutsu) elust ja saatusest, see on kogum andmeid Pruuna-Kõrve külast, seal elanud inimestest. Siin on püütud ära tuua talu nime pärinemine, pere töö ja tegemised, kirja panna saatused ja mõningad elulood. Võimalusel on ära toodud ka inimeste sünni- ja surma-aastad. Enamik Kõrve rahvast aeti välja oma kodudest. Kajastatud on, kuhu mindi ja millise traagikaga.

* * *

Veel üks katkend raamatust PRUUNA-KÕRVE.

Kis meie maa ajalugu tunneb, see teab, missugused seadused ja asjad siin umbes sada aastat tagasi olid; teab, et kuusugune õigus mõisahärral talupoja üle oli. Selle kohta ütleb üks vanasõna: "Talupoeg ja saksa siga, need on üks!"

Tütarlapsed ei tohtinud mitte enne leeri minna, kui olid 20 kunni 25 aastat vanad. Neid koa varemine ei võetud. Kis varemine kippus, sellele ütles õpetaja ehk mõisahärra: "Mis nii vara leeri! Mis aga kosilasi ja sosilasi ootama." – Poistest ei olnud nõnna lugu, sest et need sagedaste valda rohkem inimesi tõid. See kis võõrast vallast naese võttis, oli härra meelt mööda, sest siis rohkem inimesi oli ja ta sai härra käest kümme toopi pulma viina "kingituseks", kui aga oma vallast, siis viis.

Herra luba pidi aga iga kord olema – Jumala eest, igakord. Tahtis noormees naist võtta, siis läks ta esmalt mõisa ja reakis temale oma nõuu. Andis härra luba, noh, siis oli asi korras. Ei and aga seda ühte – pidi koa rahul olema. Kosja minna andis härra peiule hõbe poatri (peekri), mis ta pruudile kingituseks pidi viima. Seda siis kolm kord kirikus kuulutatud, laulatalud – ja siis – siis:

Esmalt tõtta mõisa härra ette,
Siis vii naene mõisa härra kätte !!!

Härra ütles jo siis, kui hõbe poatri andis: "Selle ma sulle küll annan ja viina koa; aga seda sulle ütlen, et sa nooriku esimesel ööl, pärast laulatust minu kätte tood. Hoia, et sa ise temasse enne ei puudu!" – ja nüüd:

Härra võttis uutse matti,
Kooris rõõsa piima pütti!...

Nüüd pidas härra teisemehe nooriku niikaua enda juures, kui ise arvas ja tegi tema esimest korda naiseks. Kui härra naese ä soatis, siis võttis ta hõbe poatri ja andis jälle teisele, kes kosja läks. Sedaviisi käis see üks poater senni, kui ära kulus.

Nisukused ajad olid meil enne.

Seda lugu on reakinud: J. Hansen ja tõenduseks käsib ta oma nime alla kirjutada.

JosepFreimann (1890) (Kirjaviis muutmata.)

LÕPU VÕIDUKAS ALGUS. Karl XII Eesti- ja Liivimaal 1700-1701 Tartu Ülikooli Kirjastus, 1995

Võimsa mulje jätsid Karl XII-le kohalike talupoegade pulmad, millest üks toimus isegi kuninga ruumides. Kuningas on märkinud, et need toimusid suure kisa ja žestikuleerimisega. Pruut pidi pidevalt uluma ja tõinama ja oma neitsilikkust taga nutma. Näo ees kandnud ta "riiet" ega lasknud kellelgi ennast vaadata. Lõpuks võtnud peigmees pruudil käe alt kinni ja sammunud temaga minema. Nende ees oli käinud üks mõõgaga mees ja lõõnud kõigile ustele risti ette. Pärast, kui laulatusele sõideti, istunud pruut saani padjale ja peigmees omakorda talle sülle. Nende taga astunud pulmalised, kõige ees torupillimängija, ning kisanud nagu hundikari. Karl tegi veel tähelepaneku, et need, kes elavad Vene piiri lähedal, tantsivad vene moodi, seisavad, tipivad ja sammuvad teineteise vastas ühel kohal taktis karjades, koogutades ja selga väänates nagu ussid. Nii ohvitserid kui sõduridki olid talupojapulmades oodatud külalised. Sageli olid rootsi sõdurid taluperedes sündide juures vaderiks ning nii mõnigi piiga võis endas kandma jääda karoliinide ihuvilja.

Otsimiskuulutused

- **BACKHOFFI**

Backhoffide suguvõsast pärit **CHRISTIAN VESKE** otsib oma suguvõsasse kuuluvaid ja seda suguvõsa uurinud inimesi. Teated tel. 053911-895; fax (047)20061; e-mail: ch@mega.ee.

- **SAGUR, SAGGOR**

KRISTA PARTTI (s. SAGUR, SAGGOR) Soomest huvitub oma suguvõsa uurimisest. Teab, et eellased on Eestisse Rännanud Rootsist ning nimetab ühe paiknemiskohana Metsküla Saaremaal. Teated e-mail: kristapartti@aamulehti.fi

- **KURKOW / KRUKOFF / KURKHOF / KRIUKOW**

JOCHEN K. RUMIQ on pikka aega tegelenud oma suguvõsa uurimisega. On teada, et vanavanaisa **RICHARD ROMAN KURKOW / KRUKOFF / KURKHOF / KRIUKOW** on sündinud Tallinnas 1890.a., tema väga noores eas rändas pere St. Peterburgi, kus ta hiljem abiellus Jenny Sturmiga. Oli äädikatööstuse omanik. Veel otsib ta Hagudi tänaval elanud Irene Preili (?) jälgi. Oletada võib, et tegu oli omal ajal ikkagi preili Irenega. Teated saata e-maili aadressil: SammysDaddy@aol.com

Kirjad on reastatud kronoloogiliselt. Võimalusel on "pealkirjas" välja toodud huvipakkuvad perenimed ja tegevuskohad.

Arusaadavuse huvides on kirju vajadusel lühendatud jm toimetatud. Võõrkeelsed kirjad on tõlgitud eesti keelde - sel juhul on kirja lõppu lisatud vastav märkus. Kirja saatja e-maili aadress vm kontaktandmed on toodud kirja lõpus.

Piia Heinla

• **Virumaa - KOLBAK, LIMBERG, PURGAS, VESKI (MELNIK)**

KOLBAK

"Mul on kuskil perekonna puu mis on 1730 a. alates tänapäevani. See oli koostatud ühe Kolbak'i perekonna liikme poolt, kes elab Narva-Jõesuus. Ma ei ole kunagi Eestis olnud - ja palun vabandust minu viletsa keele oskusest. Mina olen **HILDEGARD ELISABET KOLBAK**'i tütar **LUDMILA**, sünd. München, Saksamaal peale sõda 1946a. Hildegard sündis Narva linnas Peetri kiriku vastas majas 20 Oct 1920. Minu isa oli venelane ja ta on nüüd surnud. Tema pere on kadunud küüditamistel jne. Minu vanaema oli **MARIA ELISABET VESKI** sünd. 1872, abielus **REUBEN KOLBAK**'iga (sünd. 1871, võib-olla Udrias). Reuben Kolbak läks merele kui ta oli 14a. ja oli vähe kokkupuutumist teiste Kolbakitega. Tema isa ja ema olid Toomas ja Katrin (või Katarina) ja elasid talus kuskil Virurannikul. Reuben'i lell oli Adu (ehk Adam?) Kolbak ja tema naine oli Anne. Nende järeltulija (Adu lapselapse naine) elas New York'is ja suri siin - **Maria Kolbak** - tal on kaks tüdart kes elavad Ameerikas. Minu tädi **Liina Kolbak** ja tädi poeg **Andres Kolbak** elavad ühes ja meil on kirjavahetus nendega. Tädi Liina on halvatud ja on 87a. vana. Minu ema Hildegard on 79a. vana ja viimati oli kodumaal 2a. tagasi. Kahjuks see on kõik mida mina tean oma vanaisa perest."

LIMBERG

"Minu vana-vanaema oli **KRISTIINA LIMBERG VESKI**, kelle isa suri Venemaal. Kristiina tütar Maria abielus Reuben Kolbak'iga. Veel sugulased olid Juuli ja Ado (Aadu) Limberg ja nende lapsed Felix (sünd. umbes 1915 - oli metsavend); Erich (sünd. 1920) ja Hugo (sünd. 1922) - kõik aastaarvud on umbes. Oli ka Anne Limberg, kes abielus Adu Purgas'ega ja nende vanem poeg oli Aadu, üks keskmine poeg, ja noorem oli Martin Purgas (sünd. umbes 1910). See on kõik, mis ma tean Limberg'i pere kohta."

VESKI

"**TEFAN VESKI** (kes oli tuntud 'STEFAN MELNIK' nime all Venemaal). Minu vana-vanaema Kristiina Limberg abiellus Tefan Veski'ga Narvas. Tefan Veski õpetas madruseid laeval, vist Kronstadt'is. Ta oli tsaari mereväes 25a. (1875-95?)."

Ludmila Karameros (e-mail: karamer@cudept.cis.columbia.edu) [SUGUSELTS Jan/2000].

• **Virumaa, Vaivara vald, Perjetse küla - KESLER (eestistatult KALEVA)**

"Üritan Eestist leida oma isa sugulasi. Minu isa **KAAREL KALEVA** (sünd 12 May 1912, vanemad **GUSTAV KESLER** ja **MINNA LIEBENAU**). Ta oli pärit Perjetse külast Vaivara vallast Viru maakonnast. Umbes 1936.aastal perekonnanimi Kesler eestistati Kaleva'ks.

Mu isal oli kolm õde: **SALME** (1899-1918), **MARTA** (1902-?, abikaasa **HINDRIK ROOBALU** - neil oli tütar **INNA**, kes oli võib-olla hambaarst) ja **HELMİ** (1907-?, abikaasa **KARL KONT**). Aastal 1944, võideldes Eesti Leegionis, sai mu isa haavata ja sattus lõpuks Saksamaale. Ta läks edasi Inglismaale ning abiellus **VAIKE KONT**'iga. Aastal 1951 kolisid nad Nova Scotia'sse Kanadas. Ma olen nende kolmest lapsest vanim ning ma elan Saskatchewan'is Kanadas. Umbes 8 aastat tagasi saime me teada, et mu isast jäid Eestisse abikaasa ja kolm last (kaks tüdart ja poeg). Meid huvitab, kes nad on, kus nad elavad jne. Lisaks oleks huvitav saada andmeid sugulaste kohta."

Inna Kaleva Harrison (e-mail: inna@prairie-west-schools.sk.ca)

Kiri tõlgitud inglise keelest

[SUGUSELTS Mar/2000]

• **ANDRUZCKIEWICZ, BAUSCHARD (BAUSCHAR?), BORCK (BORK?), ESCHSCHOLTZ, HARTMANN, HENRICHSON (HEINRICHSON?), JÄRVEKÜLG, LIIV, LÄST, MÄDAMÜRK, PERTMANN, PÄRN, RAUPACH, RUMP, SCHREITERFELD, SCHUMANN, SCHÖNROCK, UNT**

"Uurin praegu küll põhiliselt emapoolseid sugulasi, kuid tegelen samaaegselt ka isapoolsete sugulaste uurimisega. Otseste sugulaste nimekirja hakkab juba päris pikaks venima ja mu loleks hea meel saada emaile kõigilt, kes on sugulased järgmiste nimedega: Järvekülg, Mädamürk, Unt, Liiv, Rump, Pertmann, Läst, Pärn, Henrichson (või Heinrichson), Andruzckiewicz, Raupach, Borck (või Bork), Hartmann, Eschscholtz, Schumann, Schönrock, Schreiterfeld, Bauschard (või Bauschar).

Esimesed kolm nime on tõenäoliselt kõik Viljandiga seotud nimed, Rump ja Pertmann on Pilstvere kihelkonna inimesed. Läst, Pärn ja Liiv on pärit Kodavere kihelkonnast. Henrichsonide päritolu ma ei tea - tegutsenud on nad Aluksnes, Pihkvas, Tambovis, Riias, Olonezis, Tartus, Viljandis ja Tallinnas. Andruzckiewicz'i ja Raupachi kohta ei tea ma suurt midagi. Ülejäänud inimesed on olnud kõik Tartu Jaani koguduse liikmed, Schönrockide kohta on teada, et Tartusse tulid nad 1729.aastal Narvast.

Oleksin kõigile tänulik, kes aitaksid mul nende nimede osas edasi. Unistus oleks, kui mõni nimetatud nimedega isikutest ühendust võtaks, kindlasti aitaks see tohutult edasi, aga ei põlga ära ka teiste abi."

Assar Järvekülg (e-mail: sebra@ut.ee)

[SUGUSELTS Apr/2000]

- **SAKS, TANN**

“**HARALD TANN** (sündinud 07 Aug 1922 Pärnu, Eesti, surnud 25 Sep 1984 Klippan, Rootsi). Vanemad: **ALEXANDER TANN** (sündinud 28 Apr 1903 Saaremaal) ja **LIINA SAKS** (sündinud 13 Feb, aasta teadmata, Pajuse, Eesti; surnud 09 Feb 1963 Tallinn, Eesti). Kuidas ma saaksin andmeid selle perekonna kohta? Ma olen kuulnud et pere on Saksamaalt pärit.”

Johan Löfstedt (e-mail: johan.lofstedt@swipnet.se)

[SUGUSELTS Apr/2000]

- **REIMO, ROBINSON**

“Otsin perekonda nimega Robinson. **HERBERT ROBINSON** sündis 1908.aastal ning suri 1999.a Kanadas. Tema abikaasa **ELLEN** (sündides **REIMO**) ja tütar **EDITH ELLEN** (s. 17.06.1943 Tallinnas) jäid Eestisse. On kellelgi andmeid nende kohta või teab ta Reimode või Robinsonide uurijaid?”

Fred Puss (e-mail: fpuss@ut.ee)

[SUGUSELTS Apr/2000]

- **Saaremaa, Jämaja kihelkond - KÖÖK, MUST, MATROS, POBUS, RIHM, RIID**

“Naasesin just Tartu arhiivist, kus oma hämmastuseks selgus, et minule kuuluv perekonnanimi on pandud Torgu vallas, Sõrve poolsaarel, Jämaja kihelkonnas. Sellega seoses tekkis küsimus, et kas keegi siinolijaist või mõni nende tutvusringkonnast pole seda piirkonda lähemalt uurinud.

Lappasin kirikuraamatuid perioodist 1834-1899 ning meelde jäid sellised perenimed nagu Uisk, Pruul, Ley, Tru, Raisk, Oeselg, Rand; muidugi on see vaid käputäis nimesid seal esinenuid.

Minu esivanemad (Riid) on abiellunud isikutega, kes kandsid nimesid Pobus, Rihm, Köök, Must, Matros.

Kui kellegil on kokkupuutepunkte või niisama huvi, siis võite ühendust võtta.”

Andri Riid (e-mail: andri@dcc.ttu.ee)

[SUGUSELTS Jun/2000]

- **BLUM, TENHOFF, PIRSKO**

“Otsin andmeid oma vanaema **OLGA (ALVENA?) BLUM**'i (sünd ca 1892 Tartus) kohta. Minu andmete kohaselt olid ta vanemad sepp **JOHN/JAHN/JAAN/JOHANNES (?) BLUM** ja **MINNA TENHOFF**. Olga kasvas üles, osates nii eesti kui saksa keelt. Ta tuli USA'sse 1910, eesmärgiga aidata oma juba USA's elavat õde laste kasvatamisel, kuna Olga õe kahel lapsel kolmest olid tõsised sünnidefektid. Tollal oli ka üks Olga vend juba USA's. Näib, et nad kõik elasid Michigani järve ääres. Ma tahaksin rohkem teada saada Olga elust ja tutvuda elavate sugulastega.

Ma olen juba leidnud hulga andmeid oma vanaisa **PEETER PIRSKO** ja tema pere kohta. Kuid kui keegi tunneb kedagi Pirsko-nimelist - me kõik oleme omavahel sugulased ja seetõttu tahaksin ma saada kontakti kõigi veel leidmata Pirsko'dega. Ma olen praeguseks juba “leidnud” Priit ja Epp Pirsko ning nende pered Eestis ning mitmed Pirsko'd Rootsis ja Lätis.”

Marlene Pirsko (e-mail: mpirsko@ansoft.com)

Kiri tõlgitud inglise keelest

[SUGUSELTS Jul/2000]

Üks vana f

Kuus õmblejannat
XX sajandi alguses
Tallinnas

Meie autorid

AITA MÄGI

Olen sündinud 01.märtsil 1955 aastal Pärnu linnas. Sünnijärgselt Aita Lill. Isa oli raamatupidaja, ema kokk restoranis. Mul on ka noorem õde. Õppinud Pärnus Lydia Koidula nim. Keskkoolis. Agronoomi kutse sain Türi Näidissovhoostehnikumist. Töötanud Vändra kolhoosis, Lenini nim. Kolhoosis, Võiste aiandis. Tallinna toodi 1988 aastal. Siin olen töötanud 5 aastat Tallinna 135. Lastepäevakodus kasvatajana. olin kaupluses müüja. Siis sattusin Ekspress Hotline`i kus olin Infoatlase müügiagent. Järgnes Eesti Päevaleht kus müüsin reklaami ja hiljem ajalehe tellimusi. Praegu töötan ajalehes SLÕhtuleht, leviosakonnas.

EGeSi liige 1997-st aastast. Tõsiselt hakkasin sugupuu uurimisega tegelema sellel aastal.

Hobisid on mitmeid. Armastan kasvatada lilli ja muud rohelist. Võimalusel teen ikka veel ka sporti. Korvpall on meelisala.

Kodus on poeg ja kaks tütar. Poeg Alar õpib TTÜ-s, tütar Agnes õpib 11. ja Mariliis 8. klassis .

Aita Mägi

PIIA HEINLA

Olen sündinud 01. juunil 1970 Tallinnas. Mu isapoolsed vanavanemad on pärit Harjumaalt (isaisa) ja Hiiumaalt (isaema), emapoolsed Setumaalt (emaisa) ja Valgamaalt (emaema). Kuid emapoole vanaema isa oli hoopis lätlane - niipalju siis mitte-eesti verest esivanemate seas.

Lõpetasin Tallinna Pedagoogilise Instituudi (nüüd Tallinna Pedagoogikaülikool) 1993. aastal raamatukogunduse ja bibliograafia erialal (lisaeriaks raamatute restaureerimine). Olen töötanud Eesti Akadeemilises Raamatukogus ja Eesti Rahvusraamatukogus, praegu töötan Riigikantseleis.

Eesti Genealoogia Seltsi liige alates 1990. aastast. Põhiline hobi ongi suguvõsauurimine (eriti Hiiumaa osas), teine "lemmikhullus" on suurte puzzlede kokkupanemine.

Piia Heinla

Rahulikke Jõule!
ja
kaunist

aastavahetust!

Laualehe toimetus:

Toimetaja: Ants Roomets

Tehniline toimetaja: Pille Mäerand

Liikmed: Ants Härma, Hjalmar Märksa

Telefon 6 775 011

Kirjad: 12614, Akadeemia 70 - 13

E-mail: pillem@emkk.ee